

Handläggare
Christian Ringsten
Telefon: 08-50803383

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Vägar till ett tryggare samhälle, Kraftsamling för barn och unga

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2023/99

Förvaltningens förslag till beslut

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat delbetänkandet *"Vägar till ett tryggare samhälle - Kraftsamling för barn och unga"* (SOU 2022:67) till Spånga-Tensta stadsdelsnämnd för yttrande. Delbetänkandet fokuserar på två områden; barns och ungas involvering i gängkriminalitet samt våld i barns och ungas nära relationer.

Betänkandet presenterar en rad förslag, exempelvis att Socialstyrelsen ska kartlägga vilka insatser som kommuner erbjuder barn och unga som utsatts för våld i en nära relation samt att regeringen ska ta fram ett inriktningsdokument som beskriver de insatsområden som är mest angelägna att arbeta med för att förebygga att barn och unga involveras i gängkriminalitet.

Förvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till de förslag som ges i delbetänkandet. Förvaltningen föreslår att Spånga-Tensta stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 26 mars 2020 att tillsätta en parlamentarisk kommitté benämnd *Trygghetsberedningen* som ska bistå regeringen med underlag till utformningen av en kunskapsbaserad och brett förankrad kriminalpolitik. Trygghetsberedningens uppdrag är att identifiera de viktigaste kriminalpolitiska utmaningarna som samhället står inför nu och under de närmaste åren, samt analysera och bedöma vilken förmåga som finns hos berörda aktörer att möta dessa utmaningar på såväl det brottsförebyggande som brottsbekämpande området.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Elinsborgsbacken 3
Box 4066
16304 Spånga
Växel 08-50803000
Fax
spanga-tensta@stockholm.se
www.stockholm.se/spanga-tensta

Trygghetsberedningens andra delbetänkande, som kommunstyrelsen remitterat till Spånga-Tensta stadsdelsnämnd för yttrande, rör två stora och viktiga kriminalpolitiska utmaningar; arbetet för att förebygga att barn och unga involveras i gängkriminalitet och våldet i barn och ungas nära relationer. Kommittén ska presentera sitt slutbetänkande i oktober 2024.

Ärendet

Trygghetsberedningen fokuserar i delbetänkandet på två områden; *barn och ungas involvering i gängkriminalitet samt våld i barn och ungas nära relationer.*

I delbetänkandet beskriver beredningen – för vart och ett av de två fokusområdena – dels en problembild, dels vilken förmåga berörda aktörer (socialtjänst, skola, hälso- och sjukvård samt i viss mån förskolan och polisen) har att möta de utmaningar som aktualiseras.

Nedan sammanfattas Trygghetsberedningens bedömningar och förslag

Bedömningar för båda fokusområdena:

- Nationell styrning; barn och unga bör uppmärksammas i större utsträckning i det brottsförebyggande arbetet på nationell nivå. Att detta sker är något som regeringen bör ta ansvar för. Det är även angeläget att tydliggöra vilken roll skolan ska ha i det brottsförebyggande arbetet.
- Upptäcka barn i riskzon i ett tidigt skede; verksamheter som möter barn och unga behöver ha kunskap om risk- och skyddsfaktorer, rutiner för att tidigt fånga upp de som befinner sig i riskzon samt kunskap om hur de kan ges stöd.
- Stödinsatser till barn och unga i riskzon och samverkan i detta arbete; samhällets förmåga att nå ut till barn och familjer med en högre risknivå än andra behöver bli bättre samt att insatser till barn i riskzon behöver sättas in i lägre åldrar och i ett tidigare skede än i dag. Beredningen konstaterar också att möjligheten att dela information mellan samverkansparter är viktig för ett effektivt arbete.
- Behovet av kunskapsutveckling, uppföljning och utvärdering; mer utvärdering av det lokala brottsförebyggande arbetet som berör barn och unga behövs för att öka kunskapen om vilka insatser som fungerar. Även kunskapen om vilka samhällsekonomiska vinster som brottsförebyggande åtgärder och tidiga insatser kan leda till behöver utvecklas.

Beredningen ger följande förslag rörande *våld i barns och ungas nära relationer*:

- Lämplig myndighet ska få i uppdrag att sprida kunskap om våld i barns och ungas nära relationer.
- Socialstyrelsen ges i uppdrag att kartlägga vilka insatser som kommuner erbjuder de som utsatts för våld i barns och ungas nära relationer.
- Socialstyrelsen ska ta fram ett kunskapsunderlag för berörda yrkesverksamma i kommuner och regioner.

Beredningen konstaterar att det krävs en nationell kraftsamling för att *förebygga att barn och unga involveras i gängkriminalitet* och presenterar nedan bedömningar och förslag:

- Kraftsamlingen bör i första hand ta sikte på situationen i kommuner med områden som Polismyndigheten identifierat som särskilt utsatta.
- Även om arbetet framför allt behöver bedrivas på lokal nivå bör staten ta ett tydligare ansvar för detta.
- Det statliga ansvaret bör innefatta att identifiera vilken typ av åtgärder som är viktigast att prioritera samt säkerställa att dessa blir vidtagna. Detta kan åstadkommas genom en tydlig inriktning för arbetet, ett träffsäkert, samordnat och strukturerat stöd till lokal nivå samt en kontinuerlig uppföljning av arbetet.
- Regeringen tar fram ett inriktningsdokument som tydliggör vilka områden som är mest angelägna att arbeta med för att förebygga att barn och unga involveras i gängkriminalitet. Dokumentet ska ses som uttryck för en miniminivå och kunna användas som en vägledning för prioritering och uppföljning.
- En särskild organisation ska tillsättas för att, med utgångspunkt i inriktningsdokumentet, stötta genomförandet av kraftsamlingen. Organisationen bör ha formen av en kommitté. Den ska arbeta nära berörda beslutsfattare på nationell och lokal nivå samt i samverkan med aktuella kommuner, myndigheter och andra relevanta aktörer. Kommittén ska verka för ett långsiktigt arbete men vara tillfälligt inrättad. Utgångspunkten är att arbetet ska bedrivas i ordinarie strukturer.
- Beredningen föreslår slutligen att regeringen låter utreda hur arbetet med kraftsamlingen kan kompletteras med ett system för lokala överenskommelser som tydliggör kommunernas respektive statens åtaganden samt ett system för ekonomiskt stöd från staten kopplat till de kommunala åtagandena.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för Individ och familj.

Konsekvenser för barn och barnets rättigheter samt jämställdhetsanalys

Då ärendet är ett svar på en remiss från kommunstyrelsen gör nämnden ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till de förslag som ges i *Vägar till ett tryggare samhälle (SOU 2022:67) Kraftsamling för barn och unga*. Beträffande beredningens förslag om ökad nationell styrning vill förvaltningen påtala vikten av balans mellan nationell och lokal nivå, så att statens styrning sker på lämplig nivå. Förvaltningen anser vidare att i arbetet med nationell styrning är det viktigt att ha i åtanke skillnader som finns bland kommunerna gällande aktuella skydds- och riskfaktorer. Riskfaktorerna som till exempel trångboddhet och påverkan av långvarig arbetslöshet är av vikt ta i beaktande som en del av problematiken och som en del av hållbar lösning.

Förvaltningen välkomnar förslaget om en nationell kraftsamling för att förebygga att barn och unga dras in i gängkriminalitet och ser framemot att bidra med kompetens och förslag då det är av största vikt att den lokala kännedomen inte förbises och möjligheten till lokala anpassningar bör vara fortsatt stor.

Förvaltningen anser att det är bra att Socialstyrelsen får i uppdrag att kartlägga vilka insatser som kommuner erbjuder barn och unga som utsatts för våld i en nära relation, i vilken utsträckning dessa insatser faktiskt används samt hur effektiva de är. Detta för att förhoppningsvis kunna skapa en likvärdighet nationellt i vilka insatser som erbjuds i syfte att kvalitetssäkra arbetet. Förvaltningen anser att i uppdraget med att sprida information om våld i barns och ungas nära relationer kan information om barns och ungdomars utsatthet på nätet, det digitala våldet, inkluderas.

Beträffande beredningens förslag om ett system för statsbidrag kopplat till kraftsamlingen, vill förvaltningen påtala att riktade statsbidrag generellt tenderar att kräva ett särskilt ansökningsförfarande samt att de är tidsbegränsade vilket därför inte säkerställer finansiering på lång sikt. Detta innebär även att det kan leda till kostnadsökningar för kommunen i ett längre perspektiv,

då verksamhet byggts upp med hjälp av tidsbegränsade statliga medel. Vidare bör nämnas att beviljade statliga medel ofta har ett slutdatum på ett år för när de ska vara använda vilket kan leda till att planerade insatser/åtgärder inte blir utförda.

Victoria Callenmark
Stadsdelsdirektör

Abdi-Nur Isse
Avdelningschef

Bilagor

1. Vägar till ett tryggare samhälle - Kraftsamling för barn och unga" (SOU 2022:67)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Victoria Callenmark, Stadsdelsdirektör	2023-03-07
Abdi-Nur Isse, Avdelningschef	2023-03-07